

Gids duurzame aankopen

Compost

L_ALG_Varia_Compost Proceseigenaar : ISO-projectteam Gelinkt aan P_ALG_AankoopGoederenDiensten	datum: 26/09/2013 versie: 2
---	--------------------------------

Inhoudstafel

INHOUDSTAFEL	1
1. OMSCHRIJVING	3
2. TER INFO: WAT IS DUURZAME COMPOST?	3
2.1. Milieu.....	3
2.2. Eerlijke handel.....	3
2.3. Sociale economie	3
3. VEREISTEN BINNEN DE GIDS DUURZAME AANKOPEN	3
3.1. Verplichtingen	3
3.2. Raamcontract.....	4
3.3. Tips.....	4
4. OPNAME VAN DUURZAAMHEIDSCRITERIA IN BESTEKKEN	4
4.1. Titel.....	5
4.1.1. Milieucriteria in de titel.....	5
4.1.2. Criteria sociale economie in de titel	5
4.2. Kwalitatieve selectiecriteria.....	5
4.2.1. Milieucriteria in de selectiecriteria.....	5
4.2.2. Criteria sociale economie in de selectiecriteria	5
4.3. Technische specificaties	6
4.3.1. Milieucriteria in de technische specificaties	6
4.3.2. Criteria sociale economie in de technische specificaties	6
4.4. Gunningscriteria	6
4.4.1. Milieucriteria in de gunningscriteria	7
4.4.2. Criteria sociale economie in de gunningscriteria.....	7

4.5. Uitvoeringsvoorwaarden	7
4.5.1. Milieucriteria in de uitvoeringsvoorwaarden.....	7
4.5.2. Criteria sociale economie in de uitvoeringsvoorwaarden.....	7
5. VOORBEELDMAILS EN –BESTEKKEN	7
5.1. Kleine overheidsopdracht – Mail (< 8.500 euro).....	7
5.2. Gemiddelde overheidsopdracht – bestek (≥ 8.500 euro en < 85.000 euro)	8
5.3. Grote overheidsopdracht ≥ 85.000 euro – speel op zeker!	9
6. MOGELIJKE LEVERANCIERS	9
7. MEER INFO?	9

1. Omschrijving

Composteren is het omvormen van snoeisels, bladeren en resten van groenten en fruit tot een stabiel eindproduct, namelijk compost.

2. Ter info: wat is duurzame compost?

Bij gebruik van compost is het belangrijk kwaliteitscompost te gebruiken. VLACO vzw bewaakt in Vlaanderen de kwaliteit van de compost. Dit gebeurt door een integrale ketenbewaking. Een eerste controlestep is de input (het GFT- en/of groenafval dat verwerkt wordt). Vervolgens wordt ook het composteringsproces nauwgezet opgevolgd. Tot slot worden regelmatig stalen van de geproduceerde compost geanalyseerd op tal van parameters.

2.1. Milieu

Vlaco vzw streeft, in het kader van groene energie, de synergie van materiaal- en energierecuperatie na. Steeds met het oog op de productie van een kwalitatief eindproduct en het gebruik ervan als meststof, bodemverbeterend middel, grondstof voor substraten of als bouwsteen in de tuin.

2.2. Eerlijke handel

N.v.t.

2.3. Sociale economie

De sociale economie bestaat uit verschillende bedrijven en organisaties die bepaalde maatschappelijke meerwaarden vooropstellen en volgende basisprincipes respecteren:

- voorrang van arbeid op kapitaal
- democratische besluitvorming
- maatschappelijke inbedding
- transparantie
- kwaliteit
- duurzaamheid

De sector sociale economie stelt in de provincie Antwerpen ongeveer 7.500 mensen uit verschillende kansengroepen tewerk, in meer dan 400 sociale economie organisaties. Een overzicht van deze organisaties en hun producten en dienstverlening vind je in de catalogus sociale economie op www.provant.be/SE.

Meer informatie kan je bekomen bij het Provinciaal Steunpunt Sociale Economie (sociale_economie@admin.provant.be).

3. Vereisten binnen de Gids duurzame aankopen

3.1. Verplichtingen

De Samenwerkingsovereenkomst vraagt om het **VLACO-keuringsattest** te eisen in bestekken (bij de technische bepaling). Onderstaande criteria moet

je dus overnemen in de technische bepalingen in je bestek. In het standaardbestek 250 wordt verwezen naar compost met VLACO-keuringsattest. Een volledige versie van het standaardbestek vind je op de website van het [Agentschap Wegen en Verkeer](#).

<p>met keuringsattest van VLACO vzw</p>	<p>Meer info vind je in het hoofdstuk: Wat is duurzame compost? Voorwaarden rond keuring neem je bij voorkeur op in de technische specificaties.</p>
<p>voldoet aan de vereisten van het Europees Eco-label voor potgronden OF Bevat minimaal 20 volumeprocent GFT- of groencompost met keuringsattest van VLACO vzw</p>	<p>Van toepassing bij potgrond of het groeisubstraat. Meer info vind je in het hoofdstuk: Wat is duurzame compost? Voorwaarden rond keuring neem je bij voorkeur op in de technische specificaties.</p>

3.2. Raamcontract

Er is geen raamcontract voor de aankoop van compost.

3.3. Tips

- Binnen veel provinciale diensten is er voldoende compost aanwezig en hoeft er geen compost aangekocht te worden. Bij werken door externen kunnen deze ook gebruikt worden.

4. Opname van duurzaamheidscriteria in bestekken

Het opnemen van duurzaamheidscriteria is afhankelijk van het soort overheidsopdracht. Meer info over de wet op de overheidsopdrachten en de verschillende mogelijkheden vind je op het intranet onder de [ondersteuning/aankoop- en overheidsopdrachten](#).

In deze Gids duurzame aankopen gaan we ervan uit dat de aankopen gebeuren voor een relatief beperkt bedrag, namelijk **minder dan 85.000 euro**.

Opdrachten **onder de 85.000 euro** mogen steeds geplaatst worden via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. Je moet hier volgens de wetgeving overheidsopdrachten meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag deze leveranciers zelf kiezen. Laat die keuze dan ook afhangen van de mate waarin deze leveranciers eventueel duurzame producten kunnen leveren.

Het is aan te raden om op voorhand na te gaan wat de verschillende mogelijkheden zijn en wie hier eventueel aan kan voldoen. Surf vóór je compost wil aankopen op het internet en neem contact op met een aantal leveranciers en bekijk de verschillende mogelijkheden voor duurzame compost. Al naargelang de toepassing kies je, binnen de [verplichtingen](#), best zelf wat je juist wil aankopen. Meer info over duurzame compost vind je in het [hoofdstuk: Wat is duurzame compost?](#)

Heb je te maken met een aankoop **boven de 85.000 euro**? Neem dan contact op met de dienst Overheidsopdrachten en Juridische Ondersteuning (T 03 240 54 59, aankoop@admin.provant.be).

- Voor meer info over de **milieucriteria** kun je terecht bij Liesbeth Taverniers (DMN, T 240 57 55, ISO14001@admin.provant.be).
- Voor meer info over de **criteria m.b.t. sociale economie** kun je terecht bij Marjan Vanuytsel (DEIS, T 014 56 52 36, marjan.vanuytsel@admin.provant.be).

4.1. Titel

Het is belangrijk om in de titel zo duidelijk mogelijk te omschrijven wat je juist wil. Neem indien mogelijk in de titel ook al duurzaamheidscriteria op,

4.1.1. Milieucriteria in de titel

Bijvoorbeeld: "400m³ compost met met keuringsattest van VLACO vzw"

4.1.2. Criteria sociale economie in de titel

N.v.t.

4.2. Kwalitatieve selectiecriteria

Kwalitatieve selectiecriteria zijn criteria die je toestaan om de inschrijvers op je overheidsopdracht kwalitatief te beoordelen. Bij een overheidsopdracht met een beperkt bedrag en dus via een onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, vindt de kwalitatieve selectie meestal impliciet plaats door het opstellen van de lijst van aan te schrijven bedrijven. Je kiest zelf wie je selecteert en aanschrijft. Onderzoek dus eerst of de bedrijven die je op je lijst zet wel aan je selectiecriteria voldoen. Op die manier schrijf je enkel bedrijven aan die voldoen en moet je dus geen selectiecriteria meer opnemen in je bestek. Indien je deze werkwijze volgt moet je in je kwalitatieve selectie enkel nog de RSZ toestand en andere fiscale verplichtingen van de inschrijvers controleren.

4.2.1. Milieucriteria in de selectiecriteria

Op milieuvlak kan je bijvoorbeeld enkel bedrijven aanschrijven die een ISO 14001- of EMAS-certificaat hebben. Je moet dan geen selectie criterium in die trant meer opnemen.

In een grote opdracht die gepubliceerd moet worden kan je vragen naar certificaten voor milieubeheer (bv. ISO 14001 of EMAS) of gelijkwaardige. Je controleert dan best ook of er voldoende firma's aan deze vereisten kunnen voldoen.

Bijvoorbeeld: *"De inschrijver beschikt voor zijn organisatie, althans voor dat deel/die delen van de organisatie dat/die betrokken is/zijn bij de uitvoering van de opdracht over een managementsysteem waarin de volgende onderwerpen zijn geregeld:*

- *de concrete maatregelen die zijn of worden getroffen om de milieubelasting van de bedrijfsprocessen die verband houden met de uitvoering van de opdracht, zoals gebruik van gevaarlijke stoffen, waterverbruik en energiegebruik van de in te zetten apparatuur en gebruik van transportmiddelen, te verminderen.*
- *hoe naleving van de geldende milieuwetgeving is gewaarborgd*
- *hoe aandacht wordt besteed aan de bewustwording en de competentie van medewerker(s) ten aanzien van het omgaan met de voor deze opdracht relevante milieuaspecten*
- *hoe de voor deze opdracht relevante milieuaspecten worden gemonitord*
- *hoe de milieumaatregelen worden gemonitord als basis voor kwaliteitsgarantie."*

4.2.2. Criteria sociale economie in de selectiecriteria

N.v.t.

4.3. Technische specificaties

Dit is een technische beschrijving van de inhoud van de opdracht. Als aan de minimale/absolute technische specificaties niet wordt voldaan, komt de offerte in principe niet in aanmerking. Voorwaarden opnemen in de technische specificaties is de meest doeltreffende manier om zeker te zijn van een duurzame aankoop. (Door het nodige marktonderzoek ben je zeker dat de bepalingen die je opneemt ook mogelijk zijn.)

4.3.1. Milieucriteria in de technische specificaties

"GFT- en groencompost moeten voldoen aan de eisen opgelegd in het standaardbestek 250, hoofdstuk III (Materialen), rubriek 62 (bodemverbeteringsmiddelen)."

Bij groenwerken en dergelijke neem je ook op:"

- *Een bodemverbetering zal uitsluitend plaatsvinden door het gebruik van GFT- of groencompost met keuringsattest van VLACO VZW.*
- *Bij het onderhoud van borders en perken zal uitsluitend GFT- en groencompost met keuringsattest van VLACO VZW gebruikt worden als bodemverbeterende laag of als basisbemesting."*

Bij het gebruik van teelaarde en bodemzand dient erop gewezen te worden dat een verhoging van het organische stofgehalte uitsluitend door het gebruik van compost mag gebeuren. Volgende formulering kan in de bestekken opgenomen worden: *"Een verhoogd humusgehalte in teelaarde of bomenzand mag uitsluitend het gevolg zijn van doormengen van de grond met groen- of GFT-compost met keuringsattest van VLACO VZW."*

Bij de aankoop van potgronden, moet je volgende eisen opnemen in je bestek: *"De potgrond of het groeisubstraat zal hetzij voldoen aan de vereisten van het Europees Eco-label voor potgronden, hetzij minimaal 20 volumeprocent GFT- of groencompost met keuringsattest van VLACO VZW bevatten."*

4.3.2. Criteria sociale economie in de technische specificaties

N.v.t.

4.4. Gunningscriteria

Dit zijn criteria die in rekening worden gebracht bij het kwalitatief beoordelen van de offerte. De inschrijver van wie de offerte het best aan deze criteria voldoet, krijgt de hoogste score en krijgt de opdracht. Wil je de duurzaamste offerte hoger waarderen bij de gunning, dan kan je duurzaamheidscriteria opnemen bij de gunningscriteria. Gebruik hiervoor ook de info uit de paragrafen rond technische specificaties.

Wanneer je besluit een gunningscriterium in verband met duurzaamheid op te nemen, zorg er dan voor dat het voldoende doorweegt tegenover de andere gunningscriteria. Let wel: er moet een direct verband zijn tussen deze criteria en het voorwerp van de opdracht.

Als je in de technische specificaties van je bestek al duidelijke duurzaamheidseisen hebt opgelegd, heeft het soms geen zin om bijvoorbeeld milieu nog als gunningscriterium te gebruiken.

Hou er rekening mee dat veel gunningscriteria het bestek onnodig ingewikkeld kunnen maken. De inschrijver moet een uitgebreid verslag opmaken en de provincie moet dit alles afwegen en beoordelen, wat niet altijd even eenvoudig is. Het is voor beide partijen makkelijker om zoveel mogelijk op te nemen in de technische specificaties.

4.4.1. Milieucriteria in de gunningscriteria

N.v.t.

4.4.2. Criteria sociale economie in de gunningscriteria

Criteria i.v.m. sociale economie kunnen in de gunningscriteria opgenomen worden bij opdrachten voor diensten. Voor levering van producten is dit minder aangewezen.

4.5. Uitvoeringsvoorwaarden

In principe is het contract afgesloten van zodra de leverancier op de hoogte is gebracht van de gunning van de opdracht. Je kan in het bestek wel anticiperen op de uitvoeringsfase door één of meerdere uitvoeringsvoorwaarden in te voegen, die bijvoorbeeld voorzien dat de leverancier zich ertoe verbindt om alle verpakkingen terug te nemen. De uitvoeringsvoorwaarden zijn dus alle verplichtingen die pas bij de uitvoering van het contract zullen voorkomen, maar waartoe de leverancier zich verbindt van zodra hij zijn offerte indient.

Je mag deze contractuele uitvoeringsvoorwaarden niet als verkapte selectiecriteria of gunningscriteria hanteren. Als aanbestedende overheid zal je tijdens de uitvoering van de opdracht moeten controleren of de leverancier aan de uitvoeringsvoorwaarden voldoet.

Je mag echter wel concrete maatregelen vermelden wanneer bepaalde uitvoeringsvoorwaarden worden geschonden. Zo kan men bijvoorbeeld vastleggen dat, wanneer de leverancier de secundaire en tertiaire verpakking niet meteen meeneemt, een bepaalde boete zal aangerekend worden. Dit voorkomt onenigheid.

4.5.1. Milieucriteria in de uitvoeringsvoorwaarden

Bijvoorbeeld: *"De inschrijver verbindt er zich toe alle verpakkingen van producten terug te nemen en op correcte wijze af te voeren."*

4.5.2. Criteria sociale economie in de uitvoeringsvoorwaarden

Criteria i.v.m. sociale economie kunnen in de uitvoeringsvoorwaarden opgenomen worden bij opdrachten voor diensten. Voor levering van producten is dit minder aangewezen.

5. Voorbeeldmails en –bestekken

Voor je een overheidsopdracht voor de aankoop van compost opmaakt, neem je best contact op met een aantal leveranciers. Zo heb je een zicht op de verschillende mogelijkheden en weet je wie hier eventueel aan kan voldoen.

Je kunt als entiteit naargelang de toepassing zelf kiezen waar je de accenten legt. Maak voor je keuze gebruik van de extra info in het [hoofdstuk Ter info: wat is duurzame compost?](#) Uiteraard voldoet je vraag aan de [verplichtingen](#) binnen de Gids duurzame aankopen.

5.1. Kleine overheidsopdracht – Mail (< 8.500 euro)

Volgens de wetgeving overheidsopdrachten moet je ook voor deze kleine opdrachten mededinging organiseren en dus meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag de leveranciers zelf kiezen. Laat deze keuze dan ook afhangen van de mate waarin ze

duurzame compost kunnen leveren. Het is het eenvoudigst om mogelijke leveranciers per mail aan te schrijven.

Zorg dat je over voldoende info beschikt over de compost die zal geleverd worden voor je een opdracht gunt. Controleer nadien ook of de geleverde compost effectief aan de voorwaarden voldoet.

In de kader vind je een voorbeeldmail voor de aankoop van compost. De punten in het **blauw** zijn verplicht volgens de Gids duurzame aankopen. Die in het **groen** zijn optioneel.

VOORBEELDMAIL - DUURZAME COMPOST

TITEL

"Levering 100m³ compost met keuringsattest van VLACO vzw"

MAIL

Gelieve een offerte in te dienen voor de levering van 100m³ compost **met keuringsattest van VLACO vzw**.

5.2. Gemiddelde overheidsopdracht – bestek (≥ 8.500 euro en < 85.000 euro)

Volgens de wetgeving overheidsopdrachten moet je hier meerdere leveranciers aanschrijven. Je mag de leveranciers zelf kiezen. Laat deze keuze dan ook afhangen van de mate waarin ze duurzame compost kunnen leveren.

Omschrijf in je bestek duidelijk welke info de inschrijvers moeten indienen bij de offerte. Zo heb je voldoende gegevens om het gunningsdossier op te maken. We kunnen het niet genoeg herhalen: probeer je opdrachten zo eenvoudig mogelijk te houden. Dit doe je door zoveel mogelijk voorwaarden op te nemen in de technische specificaties en de gunningscriteria te beperken.

In de kader vind je een voorbeeldbestek voor de aankoop van compost. De punten in het **blauw** zijn verplicht volgens de Gids duurzame aankopen. Die in het **groen** zijn optioneel. Wil je dat je bestek gewoon voldoet aan de verplichtingen van de Gids duurzame aankopen, neem dan de **blauwe** punten op in de technische specificaties. Wil je de milieuvriendelijkste offerte extra punten geven? Neem sociale en milieuaspecten dan ook op als gunningscriterium. Denk wel op voorhand even na over hoe je dit doet: welke criteria neem je op en hoe ga je ze beoordelen?

VOORBEELDBESTEK – DUURZAME COMPOST

... SELECTIECRITERIA

N.v.t.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

De compost voldoet aan volgende voorwaarden:

- GFT- en groencompost moeten voldoen aan de eisen opgelegd in het standaardbestek 250, hoofdstuk III (Materialen), rubriek 62 (bodemverbeteringsmiddelen).
- **Keuringsattest van VLACO vzw.**

5.3. Grote overheidsopdracht \geq 85.000 euro – speel op zeker!

Is het geraamde bedrag van je opdracht meer dan 85.000 euro en wordt je opdracht gepubliceerd? Neem dan contact op met de dienst Overheidsopdrachten en Juridische Ondersteuning (T 03 240 54 59, aankoop@admin.provant.be). Zij helpen je graag verder met de opmaak van je bestek, zodat er zeker geen fouten instaan.

6. Mogelijke leveranciers

Op de website www.compost.be vind je onder "verkoopadressen compost" een overzicht van VLACO-compostproducenten.

Deze lijsten zijn niet-limitatief en niet-vernoemde firma's worden niet uitgesloten van overheidsopdrachten.

Heb je zelf goede ervaringen met bepaalde firma's of ken je firma's die kunnen voldoen aan de criteria van de Gids duurzame aankopen? Mail de contactgegevens dan naar iso14001@admin.provant.be.

7. Meer info?

Meer info over compost en het VLACO-label vind je op www.compost.be.